

ÖSSZEFOGLALÓ

Készült Pécssett, a 2014. február 26-i drávasztárai sztékholder munkatalálkozóról

A munkatalálkozók összesen négy témakör részletes megvitatására irányultak, melynek célja az egyes témakörök részletes megbeszélése, az ellentétek feloldása és közös konszenzusépítés az érintett sztékholderekkel.

Az egyes témakörök az alábbiak voltak:

- **Mezőgazdasági területhasználat / Vízvisszatartás-vízrendezés / Öntözés**
- **Térségfejlesztés / Turizmus / Infrastruktúra / Ipartelepítés**
- **Mellékág rehabilitáció / Horgászat**
- **Medererózió / Folyószabályozás /Árvízvédelem**

1. munkacsoport – Mezőgazdasági területhasználat / Vízvisszatartás-vízrendezés / Öntözés

Jelenlévők száma: 16 fő

Sztékholderek száma: 11 fő

Sztékholder csoport	Nemzeti	Régiós	Helyi
Természetvédelem		2	1
Turisztika			
Térségi fejlesztés		2	1
Mezőgazdaság, erdészet			1
Vízgazdálkodás		1	
Környezetvédelem	1	1	
Rekreáció, horgászat			
Önkormányzatok			1
Összesen:	1	6	4

A munkacsoport a meghatározott témakörök megbeszélése során a teljes folyókorridort figyelembe vette, azonban a nagyobb hangsúlyt az Ős-Dráva programmal is érintett pilot terület kapta. A jelenlévők között ellentét a tagolt tájhasználat vagy a nagytáblás mezőgazdasági művelés alkalmazása, kialakítása között volt a mezőgazdasági kérdésekben. A nagytáblás művelés során nagyobb gazdasági haszon érhető el, mely az adófizetésben és a munkaerő alkalmazásban egyaránt megjelenik. A tagolt tájhasználat a mélyebb területeken rét-legelő, majd legelő erdők, a magasabban fekvő részeken szántó művelési ágat jelent. Az árvízvédelmi töltéssel rendelkező Dráva menti szakasz hullámterein a mezőgazdasági művelés lehetőség szerint kerülendő. A mezőgazdasági művelés megváltoztatása csak „kifutási idő” biztosításával valósítható meg. Ehhez a folyó korridoron túl a vízgyűjtő területet is érintő vízgazdálkodási kerettervek, vízgyűjtő-gazdálkodási tervek, illetve vízgyűjtő fejlesztési tervek szükségesek. Szükséges továbbá az érintett területekre vonatkozó vízmérlegek előállítását a jövőbeni lehetőségek és fejlesztések kihasználása szempontjából.

A munkacsoport az un. Zöld-Pont rendszer alkalmazási lehetőségeit is megemlítette, mely a területek minősítése után a legelőnyösebb használat támogatását teszi lehetővé az adott térségben. Erre jó és működő példa található Ausztria területén.

A munkacsoport állásfoglalása, hogy az öntözés lehetőségének biztosítása a folyó folyosón elengedhetetlen a mezőgazdasági művelések során. A Dráva felső szakaszain épült erőművek medermélyülést okozó hatása

kimutatható a magyarországi folyó korridoron. A medermélyülés mértéke a 236+000 fkm térségében mintegy 4,8 cm/év, a 70+200 fkm-nél mintegy 2,0 cm/év. A medermélyülés a folyó korridor vízraktartásának megváltozását vonta maga után, mely a parti területek kiszáradási folyamataiban jelenik meg. Ez is rámutat az öntözés ösztönzése mellett a Dráva korridor területein a csapadék- és felszíni vizek visszatartására a parti területek vízraktartásának javítása érdekében.

A munkacsoport rámutatott arra, hogy a Dráva mentén élő lakosság a folyó jelenlegi értékeinek megőrzése mellett igényli a Dráva és lehetőségeinek használatát.

2. munkacsoport – Térségfejlesztés / Turizmus / Infrastruktúra / Ipartelepítés

Jelenlévők száma: 15 fő

Sztékholder száma: 11 fő

Sztékholder csoport	Nemzeti	Régiós	Helyi
Természetvédelem		2	1
Turisztika			1
Térségi fejlesztés		1	1
Mezőgazdaság, erdőszet			
Vízgazdálkodás		1	
Környezetvédelem	1	1	
Rekreáció, horgászat			
Önkormányzatok			2
Összesen:	1	5	5

A munkacsoport a Dráva folyó korridor szempontjából tekintette át a meghatározott témaköröket, ezen belül az Ős-Dráva program területének sajátosságaival is foglalkozott. A térség szempontjából elengedhetetlen a turizmus fejlesztése a folyó korridoron. Konszenzus született abban, hogy ez a terület értékeinek megőrzésével történjen előnybe részesítve a szelíd- és az ökoturizmust. Kiemelésre került, hogy a Dráva turisztikai célállomás a védett területek és a helyi kultúra megismerésére, melyhez kapcsolódik a folyó korridoron kívül elhelyezkedő Harkány és Villány térségi területek is. Konszenzus született abban is, hogy a Dráva mentén a vízi- és a kerékpáros, gyalogos turizmust szükséges fejleszteni, melynek jó példája a kerékpáros útvonalak kiépítése. A vízi turizmus lehetősége már több éve fennáll, azonban a kihasználtság a 2013. évben visszaesett. Tanösvények és látogató központok kialakítása szükséges, melynek egyik jó példája a Cún-Szaporcai Látogató Központ fejlesztése, mely nemrég kezdődött meg. A munkacsoport konszenzusra jutott abban, hogy a települések marketingje hiányos, melyet szükséges erősíteni. Falusi turizmus gyakorlatilag nincs, ehhez viszont a települési környezet rendezése szükséges.

A szomszédos Horvát Köztársaság Dráva menti településeivel a kapcsolat a nyelvi hagyományok elvesztése miatt már csak egyes helyeken lelhető fel. A két ország közötti „átjárhatóság” lehetősége nagyon szűkös. A munkacsoport egyetértett abban, hogy a turizmusnak a szomszédos ország értékeinek megismerése is eleme kell, hogy legyen a szomszédos kapcsolatok erősítése mellett. Megyei szinten (Baranya és Somogy megyék) a szomszédos Horvátországgal nagyon jó a szomszédosági kapcsolat.

Az ipar területén a kislemezgyártó üzemek fejlesztésében lát lehetőséget a munkacsoport, mely elsősorban a helyben megtermelt vagy előállított termékek feldolgozására kell, hogy irányuljon.

A munkacsoport megtárgyalta és konszenzusra jutott abban, hogy a folyó korridoron, illetve a pilot területen lévő településeken a szennyvízelvezetés nem megoldott, ennek fejlesztése a Dráva és a Dráva menti

ivóvízbázisok védelme érdekében szükséges. Kiemelésre került, hogy a távlati vízbázisok és a természetvédelmi érdekek gyakorlatilag azonosak: mindkettő „távlatra” szól.

3. munkacsoport – Mellékág rehabilitáció / Horgászat

Jelenlévők száma: 12 fő

Sztékholderok száma: 7 fő

Sztékholder csoport	Nemzeti	Régiós	Helyi
Természetvédelem		2	1
Turisztika			
Térségi fejlesztés			1
Mezőgazdaság, erdészet			
Vízgazdálkodás		1	
Környezetvédelem	1	1	
Rekreáció, horgászat			
Önkormányzatok			
Összesen:	1	4	2

A munkacsoport áttekintette a 2004. évben megkezdett Dráva mellékág revitalizáció tanulmány tervében foglaltak alapján megvalósult intézkedéseket, tevékenységeket. A vízgazdálkodással és a természetvédelemmel foglalkozó szakemberek között ellentét alakult ki a tekintetben, hogy szükséges-e teljes mértékben visszaállítani a kiszáradással fenyegetett mellékágakat, vagy a természeti adottságok figyelembe vételével egy más, mellékáganként is akár eltérő revitalizáció szükséges a jövőben. A szakemberek között konszenzus alakult ki a tekintetben, hogy a magyar vagy a részben magyar, részben horvát területen elhelyezkedő, a Duna-Dráva Nemzeti Park területét érintő mellékágak esetében a jövőben egyedi revitalizációs tervek készüljenek a fent említett szempontok érvényesítése érdekében. A szakemberek kiemelték, hogy a már revitalizált mellékágak a halállomány szempontjából nagyon kedvezőek, növekedtek az ívási területek. A horgászok is igazodtak az új feltételekhez, azonban a fokozottan védett nemzeti parki területeken a horgászati lehetőségeket korlátozni kellene. A drávai horgászati lehetőségek megtartása mindezek mellett szükséges és törekedni kellene elsősorban az őshonos drávai halállomány növelésére a telepítések során. Ehhez lehetőség a revitalizációs pályázati programokban az őshonos halállomány telepítés tervezése. Sajnálatos, hogy a Dráván átvonuló kormoránok nagy károkat okoznak, mely az évi mintegy 80 tonna halmennyiség elfogyasztásában nyilvánul meg. Szükséges lenne a kormoránok költési időszakban történő zavarása, mely csökkentené a kormorán populáció nagyságát. A munkacsoport kiemelte a biológiai monitoring hiányát a Dráva mentén a revitalizált mellékágak tekintetében.

4. munkacsoport – Medererózió / Folyószabályozás / Árvízvédelem

Jelenlévők száma: 11 fő

Sztékholderok száma: 7 fő

Sztékholder csoport	Nemzeti	Régiós	Helyi
Természetvédelem		2	1
Turisztika			
Térségi fejlesztés		1	
Mezőgazdaság, erdészet			
Vízgazdálkodás		1	
Környezetvédelem	1	1	
Rekreáció, horgászat			
Önkormányzatok			
Összesen:	1	5	1

A munkacsoport a Dráva folyó korridor szempontjából vizsgálta a meghatározott témaköröket. Ellentét volt a Dráva szabályozási tevékenységeiben, nevezetesen, milyen mértékű szabályozottságot kell tartani a jövőben? A munkacsoport konszenzusra jutott abban, hogy a meglévő szabályozási művek felülvizsgálata szükséges és amennyiben lehetséges, egyes művek megszüntetését kellene előíranyozni. Erre jó példa a Kisinci mellékág revitalizációja, melynek során három szabályozási mű kerül átalakításra úgy, hogy az a mellékág állapotának javulását elősegítse.

A munkacsoport az árvízvédelem témakörben az árvízi biztonság megtartását emelte ki, melyet a jövőben is szorgalmazni kellene. A fejlesztések azonban járuljanak hozzá a kerékpáros turizmus fejlesztéséhez, mely a töltéskorona burkolását és használatának engedélyezését jelenti.

A medererózió témakörben a munkacsoport a Dráva medrének süllyedését emelte ki, melynek mértéke a 236+000 fkm térségében mintegy 4,8 cm/év, a 70+200 fkm térségében mintegy 2,0 cm/év. A Dráva hordaléka a parti erózióból származik a magyarországi folyókorridoron. A Dráva felső szakaszain épült erőművek a hordalék nagy részét megfogják, így az alsó szakasz a hordalék szempontjából hiányos. A meder eróziót még erősíti a legalsó, dubravai erőmű ún. csúcsra járatásos üzemmódja, mely az erőmű alatti szakaszon (236+000 fkm) 80-150 cm, de a 70+200 fkm-ben is még 20-30 cm nagyságú vízszint ingadozást okoz napi két alkalommal. A meder erózió és meder süllyedés csökkentése fenékküszöb(ök) építésével érhető el. A munkacsoport ezt a kérdést a következő találkozón beszéli meg.